Arvostan suunnitelman ulkonäössä selkeyttä ja yksinkertaisuutta. METSÄNOMISTAJA MATTI MANTSINEN, JOENSUU

Metsäsuunnitelma helpottaa hakkuiden ajoittamista

Hakkuiden suunnittelu teettäisi enemmän töitä, jos metsäsuunnitelmaa ei olisi, sanoo Joensuun Tuupovaarassa asuva metsänomistaja Matti Mantsinen.

NIKO NYRHINEN

Matti Mantsisen mielestä metsäsuunnitelma on sitä tarpeellisempi mitä suurempi metsätila on. Mantsisen isoisä teetti ensimmäisen metsäsuunnitelman tilalle vuonna 1925.

JOENSUU (MT)

Matti Mantsisesta on tärkeää tietää, mitä metsäkuvioilta löytyy. ”Toki päässä on jonkinlainen ajatus metsien tilasta. Mutta eipä niistä ajatuksista olisi paljonkaan paperilla, ellei metsäsuunnitelmaa olisi.”

Metsäsuunnitelma on ollut tärkeässä roolissa tilan historiassa.

Mantsisen isoisä oli hakemassa vuonna 1925 pankista lainaa ja halusi käyttää metsäomaisuutta vakuutena.

Pankinjohtaja halusi tietää, millaista metsää Mantsinen omisti, ja niin laadittiin ensimmäinen suunnitelma noin 100 hehtaarin metsätilalle.

Seuraavan kerran metsäsuunnitelma tehtiin vuonna 1961. Siitä lähtien tilan metsillä on ollut suunnitelma lukuun ottamatta neljän vuoden jaksoa.

Aktiivinen metsänomistaja

Mantsinen tekee metsänhoitotyöt pääasiassa itse ja lisäksi vähän hankintahakkuita.

Perheen neljä poikaa osallistuvat myös jonkin verran metsänhoitotöihin. Viime syksynä muun muassa urakoitiin 10 hehtaarin laajuisen ojitusalueleimikon alustan raivaus ennen hakkuuta.

Myös puukaupat Mantsinen on aina kilpailuttanut itse.

”Nyt hinta ei ole sellainen, että myisin.”

Metsälön kokoa Mantsinen kertoo kasvattaneensa vuosien saatossa ostamalla metsää. Alunperin noin 100 hehtaarin tila on kasvanut runsaan 200 hehtaarin kokoiseksi.

10 vuotta on sopiva

Tällä hetkellä voimassaoleva suunnitelma on Itä-Suomen yliopiston metsäopiskelijoiden laatima. Suunnittelijoiden joukossa oli Mantsisen vaimon sukulaistyttö. Suunnitelma on tehty vuonna 2005, ja se on voimassa vuoteen 2024 asti.

”Kymmenen vuoden aikajakso on mielestäni oikein sopiva hakkuiden läpikäyntiin ja hoitotöihin, siksi suunnitelma päivitetään muutaman vuoden päästä.”

Mantsinen on päättänyt, että seuraavan suunnitelman tekee metsänhoitoyhdistys.

”Arvostan suunnitelman ulkonäössä selkeyttä ja yksinkertaisuutta. Silloin sen lukeminen ja tutkiminen olisi mahdollisimman helppoa.”

Vuosittainen hakkuusuunnite Mantsisen tilalla on 800–900 kuutiometriä. Se ei aivan ole toteutunut, mutta muuten suunnitelmia on noudatettu.

Aivan pienelle tilalle Mantsinen ei näe suunnitelmaa tarpeellisena, mutta tilan koon kasvaessa tarpeellisuus lisääntyy.

SARI PENTTINEN

Reaaliset* bruttokantorahatulot vuosina 2000–11

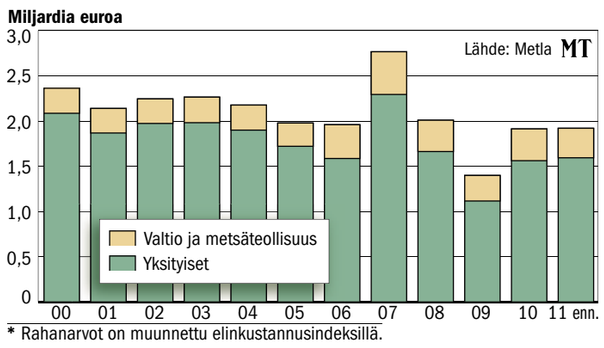

* Rahanarvot on muunnettu elinkustannusindeksillä.

Yksityismetsätalouden reaalinen* liiketulos suuralueittain 2000–11

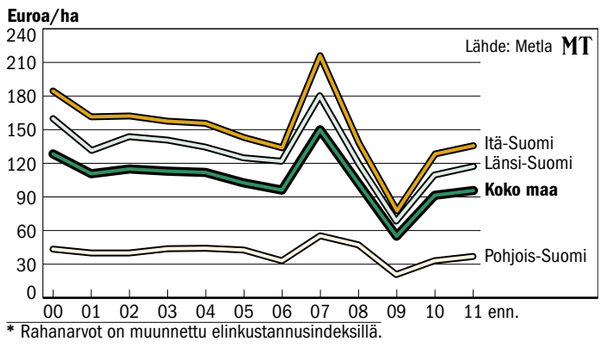

* Rahanarvot on muunnettu elinkustannusindeksillä.

Metsänomistajien tulot kasvoivat

Yksityismetsätalouden tulos koheni viime vuonna. Hehtaarikohtainen kantorahatulo kipusi 119 euroon hehtaarilta.

Metsäntutkimuslaitoksen mukaan yksityismetsänomistajien kantorahat nousivat viime vuonna 1,6 miljardiin euroon. Tuloja kertyi etenkin mäntytukin hakkuiden kasvuista.

Kantorahat ovat heilahdelleet äärilaidasta toiseen viime vuosina. Kovinta tiliä metsänomistajat pääsivät tekemään vuonna 2007. Yksityismetsistä irtosi tuolloin yli kaksi miljardia euroa kantorahaa.

Pari vuotta myöhemmin kantorahat romahtivat alle puoleen. Vuoden 2009 pohjanoteerauksen jälkeen kantorahat ovat kasvaneet, mutta vielä viime vuonnakin ne jäivät keskimääräistä pienemmiksi.

Viime vuonna yksityismetsistä kertyi kantorahaa suunnilleen saman verran tai vähän enemmän kuin edellisvuonna. Tuloja kasvatti järeän männyn hyvä menekki, mutta toisaalta kantohinnat niiasivat kesän jälkeen.

Teollisuuden ja valtion metsistä kantorahaa kertyi aiempaa vähemmän, reilut 300 miljoonaa euroa. Ne vähensivät tukin hakkuita, minkä lisäksi tuloja vähensi kantohintojen lasku.

Tulos parani

Yksityismetsien kovin kantorahapotti osui tälläkin kertaa Etelä-Savoon, missä metsänomistajat kuittasivat 185 miljoonaa euroa kantorahoja. Seuraavana oli Häme-Uusimaa 175 miljoonalla eurolla.

Hehtaaria kohti laskettuna eniten kantorahaa saivat Häme-Uusimaan alueen metsänomistajat. Siellä kantorahat nousivat 223 euroon hehtaarilta. Toiseksi kiilasivat kaakkoissuomalaiset metsänomistajat 199 eurolla.

Peräpäätä pitivät Ahvenanmaan metsänomistajat 64, Kainuun 63 ja Lapin 37 eurolla.

Metsätalouden liiketulos nousi 96 euroon hehtaarilta. Siinäkin vaihtelu on ollut suurta.

Vuonna 2007 metsätalouden tulos nousi 150 euroon.

Maakunnissa suuret erot

Tulos vaihtelee suuresti myös maakuntien välillä. Viime vuonna Hämeen-Uudenmaan metsänomistajat tekivät 188 euron hehtaarituloksen. Kaakkois-Suomessa päästiin 174 euroon. Siellä tulos oli kovin kantorahoihin suhteutettuna.

Eniten varsinaista kantorahaa keränneet eteläsavolaiset metsänomistajat jäivät hehtaarikohtaisessa tuloksessa kolmansiksi 165 eurolla.

Lapissa liiketulos jäi 23 euroon hehtaarilta. Pohjoisessa nousuvauhti oli silti kovempi kuin muualla Suomessa.

Valtion tuet tasaavat jonkin verran metsätalouden kannattavuuseroja. Etelä-Suomessa hehtaaria kohti laskettu tuki on jäänyt puoleen pohjoisen tuista.

Vaikka tulos koheni kaikkialla, se jäi silti tavanomaista heikommaksi. Viimeisen kymmenen vuoden aikana metsätalous on kannattanut keskimäärin selvästi paremmin kuin kolmen viimeisen vuoden aikana.

Puuntuotannon sijoitustuotto jäi kantohintojen laskun takia alle kolmeen prosenttiin.

Ennakkotietojen mukaan kaupalliset hakkuut nousivat viime vuonna yli 54 miljoonaan kuutiometriin. Yksityismetsistä puuta korjattiin seitsemän prosenttia aiempaa enemmän.

JARMO PALOKALLIO